

[Fr. Kristiansen.]

der er aftalt en særlig høj Løn som Ækvivalents for, at de ingen Ferie faar; nu griber Lovgivningsmagten altsaa ind i dette Forhold paa en ensidig Maade udelukkende til Fordel for den ene Part, og det kan ikke undgaas, at det vil føles som en Uret af den anden Part. Det er der vel imidlertid ikke noget at gøre ved, Lovforslaget er enstemmigt vedtaget i det andet høje Ting, og det er jo kun en lille Indvending, der i den Anledning kan rettes mod Lovforslaget.

Jeg vil slutte med ogsaa at udtale Ønsket om, at Loven maa bidrage til, at det bliver lettere for Landbruget af fastholde sin Arbejdsstyrke, naar der sikres den Ferie i Lighed med, hvad Arbejderne i andre Erhverv har, og jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme.

J. S. Foget: Jeg har for mit Vedkommende intet at indvende mod det, der er foreslaaet i Lovforslaget. Naar jeg alligevel har et Par Bemærkninger at gøre, er det nærmest om det, der ikke er foreslaaet. Gennemførelsen af Lovforslaget vil betyde, at det, der, som allerede tidligere Ordførere har udtalt, har været Praksis inden for Landbruget i lang Tid, nu bliver lovfæstet. Dette vil medføre en vis Fare. Det vil foraarsage, at man fra Arbejdsgiverens Side føler sig i en Tvangssituation over for Arbejderen og derfor holder paa sin Ret, naar Arbejderen med Loven i Haand holder paa sin Ret.

Nu hørte jeg før det ærede Medlem Hr. Krarup omtale, at visse af Landbrugets Medhjælpere havde haft op til 12 eller 6 Dages Ferie i Løbet af Vinteren. Noget saadant vil næppe ske mere. Naar dette Lovforslag er gennemført, henholder man sig til Loven, og naar den ene Part staar med Krav, der er lovmæssige, henholder den anden Part sig ogsaa hertil. Altsaa i den reelle Stilling vedrørende Arbejdere og Arbejdsgivere vil det intet ændre, men Lovforslaget indeholder en Tendens, som Medhjælperloven i øvrigt hele Tiden har indeholdt. Den er gennemført som et Værn for Landarbejderne, og i sin Tid, da den blev gennemført, var den sikkert ogsaa i høj Grad paakrævet. Det har udviklet sig saaledes, at den er blevet et ensidigt Værn for Landarbejderne, uden at der er taget Hensyn til Arbejdsgiverne. Der er i Virkeligheden gennemført Rettigheder, uden at der samtidig er gennemført Pligter. Nu er der den Forskel mellem dette Lovforslag og Ferie-

loven for de øvrige Arbejdere, at ved den gældende Ferie Lov maa Arbejderne ikke tage Arbejde i Ferien. Det staar der ikke noget om i dette Lovforslag.

Der er to Ting vedrørende Landarbejderne, som jeg gerne vil fremhæve. For det første det, at man kan fæste en Mand for et helt Aar og som Regel altid beholde ham i Vintermaanederne, men naar Solen begynder at skinne, saa er det ikke alene almindeligt; men det er snarere blevet til en given Regel, at saa kommer han — det gælder særlig dem i Alderen fra 16 til 20—22 Aar — og siger: Nu vil jeg ikke være her længer, nu rejser jeg. Arbejdsgiveren kan intet som helst stille op herimod, intet som helst. I enkelte Tilfælde har jeg set, det er blevet indanket for en Domstol, og Arbejderen er blevet idømt en Bøde paa 250 Kr., som han aldrig har betalt, og som han blæser paa. Jeg har set det i adskillige Tilfælde netop i dette Foraar, hvor man ved, det kniber med at faa Arbejdere, særlig inden for den Aldersklasse, at Landarbejderne er kommet og har sagt: Nu rejser jeg, og der har intet været at gøre derved.

Jeg mener, at vil man gennemføre Rettigheder, maa man samtidig gennemføre Pligter og i Medhjælperloven indføre Bestemmelser, som forhindrer det Misbrug, der her foregaar.

Den anden Ting, jeg vil nævne, er, at i mange Tilfælde maa en Landmand som Arbejdsgiver overlade sine Arbejdere visse Selvbestemmelsesrettigheder, om jeg saa maa sige, og det kan medføre, at der paaføres Arbejdsgiveren væsentlige Tab. Jeg har selv for mit Vedkommende været udsat for, at en enkelt af mine Folk har paaført mig et personligt Tab paa over 1 000 Kr. lige for nylig — det skal jeg ikke komme nærmere ind paa —, men jeg kan intet gøre heroverfor. Manden kan ikke og skal selvfølgelig heller ikke betale det, men det burde være saaledes, at de, som paatog sig et Arbejde inden for Landbruget, ogsaa havde et vist Ansvar og eventuelt maatte gaa ind i en tvungen Forsikring til Dækning af Risikoen.

Som sagt, jeg vil gerne stemme for Lovforslaget, for saa har man dog faaet manifesteret, at Landbrugets Arbejdere ikke er daarligere stillede end Byens Arbejdere — ja, jeg vil hævde, at de lønmæssigt er relativt bedre stillet. Men selve Medhjælperloven burde gennemgaa en Revision, hvorefter der blev indført Pligter samtidig med Rettigheder. Hvis dette kunde gennemføres, vilde jeg hilse det med Glæde,